

Добровольський І. А. Деревні насадження Інгулецьких лісових дач / І. А. Добровольський // Щорічник українського ботанічного товариства № 2. – Київ, 1960. – С. 37–38

(Прочитано на засіданні Криворізької групи УБТ 3.IX 1959 р.)

Інгулецькі лісові дачі (Велико-Олександрівська, Летючі піски, Архангельська, Дмитрівська) розташовані на лівому березі р. Інгульця в межах Велико-Олександрівського р-ну, Херсонської обл. Вони були засновані в 1846 р. і займають площу близько 390 га. У ботанічному відношенні досліджувана територія входить до підзони злакових або вузьколистяних типчакowo ковилових степів. Місцями тут чітко виявляється псамофільний варіант південного Степу.

Територія Інгулецьких дач включає піщані, супіщані та суглинисті типи лісорослинних умов, з різним ступенем зволоженості ґрунту. Сухуваті (піщані) типи лісорослинних умов переважають поза заплавою, свіжі та вологі типи (суглинисті, супіщані) – в заплавній частині. В сухому піщаному та сухому супіщаному типах лісорослинних умов достатню стійкість виявляють насадження сосни звичайної і кримської. Наявність підліску з жовтої акації сприятливо впливає на ріст сосни, особливо сосни кримської.

Для залісення сухуватих пісків придатна також шовковиця біла, а для залісення сухуватих супісків – яловець віргінський, гледичія, груша, дуб літній, клен татарський, бирючина. Значну стійкість виявляють на сухуватих супісках ялівцеві, гледичійові, соснові (сосна звичайна і кримська) насадження.

До невдалих, малостійких і неперспективних в умовах Інгулецьких дач слід віднести білоакаційові (в сухих і сухуватих типах лісорослинних умов), сосново-білоакаційові, берестові насадження. В білоакаційових насадженнях часто розвивається розкішна бур'яниста рослинність, яка може стати небезпечними вогнищами забур'янення прилеглих полів, садів, виноградників. Нестійкі, розладнані насадження потребують реконструкції – доповнення зріджених насаджень стійкими породами, поступова заміна нестійких деревостанів.

У свіжих та вологих типах лісорослинних умов (суглинисті, супіщані) високу продуктивність і стійкість виявляють різноманітні типи насаджень за екологічною структурою і складом деревостанів, а саме – чисті (дубові, ясеневі, білоакаційові) і мішані (кленово-дубові, кленово-ясеневі) насадження. Другий деревний ярус в цих насадженнях може бути створений липою, кленом польовим. У свіжих супіщаних позиціях перспективними є насадження сосни кримської і звичайної.

В заплавних умовах Інгулецьких липових дач існують сприятливі умови для успішного природного порослевого та насінного поновлення дуба, ясена, клена татарського, білої акації. Місцями кількість самосіву дуба і ясена становить 8–12 тис. на 1 га.

На межі заплавної і позаплавної терас, де спостерігається деяке засолення ґрунтів (Велико-Олександрівський ліс), доцільно створювати

насадження ялівцеві, гледичійові, дубові з чагарниковим підліском (жимолость татарська, клен татарський, скумпія). Для залісення засолених місцезростань придатні також груша, тополя біла, тамарикс, маслинка.